

פרוטוקול מס' 33/ג

מישיבת ועדת-הכנסת ביום רביעי,
כ"ג באייר תשי"ד (26.5.1954)
בשעה 10.00

נר כח ל:

חברי-הוועדה:

- ד. בר-רב-הא"י - היו"ר
- י. אורי
- ב. אזניה
- ע. איכילוב
- ב. אידלסון
- י. בן-אהרן
- א. ברטן
- ש. גרדי
- י. הרדי
- ט. וילנר
- ק. כהנא
- י. ס. לוי (במקום ש. לורנץ)
- ע. מימון
- ט. נורוק
- א. סטופ
- ד. פלדמן
- ד. צברי
- י. דפאל
- ס. ב. ששון

מוזמנים:

- ש. לורנץ
- ח. כהן - היועץ המשפטי לממשלת ישראל
- מר ידן - יועץ משפטי

חסר ל:

- סיף אדין אלזועבי
- סאלח חסן ח'ניפס
- א. רוזאל-באור
- ב. קמין.

קבלת החלטה בענין בקשתו של היועץ המשפטי מר ח. כהן להסיר את החסינות מחבר-הכנסת ש. לורנץ, בקשר לעבירות על חקנות הכספים (הגנה).

סדר-היום:

הי"ד ד. בר-רב-האי:

עלינו לקבל היום את תשובותיהם של חבר-הכנסת ש. לורנץ והיועץ המשפטי לממשלת ישראל מר ח. כהן לפניו, אליהם אתמול. הדיון עצמו נסתיים. האם יש לחבר-הכנסת לורנץ מה להצהיר?

ש. לורנץ:

אין לי מה להצהיר.

הי"ד ד. בר-רב-האי:

היועץ המשפטי ישיב לנו עתה על פנייתנו.

ח. כהן - היועץ המשפטי:

הייתי מוכן לענות על הפניות האלו כבר אתמול, מפני שלמעשה בפני אינה עומדת שום שאלה, כפי שניסיתי להסביר לכם אתמול. כל עוד אני מביא ואביא על עבירות כאלו אזרחים סתם לדין, חובתי הפשוטה היא לבקש מאת ועדת-הכנסת להסיר את החסינות מחבר הכנסת, אם הוא עבר עבירה כזאת. לא מסירה ועדת-הכנסת את החסינות הזאת - אני את שלי עשיתי.

בדיוק כמו שאני טאשים אדם בבית-המשפט ובית המשפט מזכה אותו מכל אשמה - וקורה שבית-המשפט מזכה אדם מכל אשמה, גם אם לפי הכרתי הוא אשם והיה צריך להמצא חייב.

אם כן, אני עדיין מביא אזרחים לדין על עבירות כאלו יום יום והחוק שחבר-הכנסת לורנץ מציע לתקן אותו - ואולי בצדק - לעת עתה בעיני עומד, וכמו שהוא בעיני עומד כך אני מבצע אותו. כיון שכך אני איני יכול אלא לחזור על הבקשה הפורטאלית שהגשתי אתמול.

אני רוצה להוסיף שתי מלים בקשר עם כמה דברים שהושמעו אתמול והופיעו אתמול בעתונות.

אני מאד מאד מצטער על הפרסום שניתן לענין הזה של בקשה להסדת החסינות לפני המעשה ואני חושב שיפה נהג היושב-ראש הנכבד שהוא ניסה למנוע את הפרסום הזה. מרמז שהשמיע אתמול היושב-ראש אני חושש ללמוד שלהבא הוא לא ינהג בדרך זאת, ואני מבקש אנתו בכל לשון של בקשה להבא בן לנהוג בדרך זאת. יש לי יסוד להניח - אולי חבר-הכנסת לורנץ ילמד אותי אחרת - אבל יש לי יסוד להניח שהפרסום הזה בא מפני שחבר-הכנסת לורנץ בעצמו מסר לעתוננים מה שמסר. לא מצד משרד המשפטים ולא מצד מפעילות הכנסת לא נזלה שום ידיעה על מהות העבירה ועל זהות האיש. אני חושב שפחות הוא האסון שבגרם או שיכול להגרם לפרסטיג'ה של הכנסת או לכבודו של חבר-הכנסת על-ידי כך שהיועץ המשפטי מבקש להסיר חסינות מחבר-כנסת סתם, מבלי לציין את שמו ואת העבירה, מאשר העוול הרב שיכול להגרם לחבר-כנסת שכל פרטי האשמה נגדו מתפרסמים לפני שלוועדה היתה שהות להחליט אם להסיר את החסינות.

בנידון זה אני מסכים לגמרי אם מה שאמר הרב לויין. דוקא מפני שוועדת הכנסת עכשו יודעת - הייתי מאד שמח אילו כל חברי-הכנסת היו יודעים זאת ורושמים זאת לפנייהם - שאני עומד להגיש בקשה להסיר חסינות על כל עבירה טכנית נגד כל חבר-כנסת והיה זה אפילו בעד נהיגה במהירות של 75 ק"מ במקום 70 ק"מ - דוקא משום-כך מן ההכרח הוא לשמור על-כך שלא ייגרם עוול לחבר-כנסת זה או אחר - ולכל אחד זה יכול לקרות ויכולה ועדת-הכנסת להחליט שבשביל עבירה כזאת אין היא מסירה את החסינות - ואין צורך לגרום לו את כל עגמת-הנפש ואת כל העוול של הפרסומת הזנלה והצהובה הנהוגה אצלנו.

ברשות הי"ד אתקן דבר קטן אחד. אם נכון מה שכותבים העתוננים שאתה במסיבת עיתונאים שהיתה אתמול אחרי הישיבה הודעת שאני מקבל את סיפורו של חבר-הכנסת לורנץ שהחלפתם בק נדחתה בגלל הסיבות של סדרות הכנסת - אני רוצה לחזור ולומר מה שאמרתי אתמול:

בקשת היועץ המשפטי
להסיר חסינותו של
חבר-הכנסת ש. לורנץ

ח. כהן - היועץ המשפטי:

אני מוכן לבטל את האשמה השלישית נגד
חבר-הכנסת לורנץ, מפני שאני מקבל את הודעתו שבינתיים הוא החליף את
הצ'ק בבנק, אף-על-פי שיש פסקי-דין שאומרים שמישהו שמחזיק בידיו
צ'ק/קצ' במשך חודש ימים או 5 שבועות עבר עבירה על החוק. אבל אינני
מקבל את הסברתו של חבר-הכנסת לורנץ שהסיבה לכך היו הסדרות הרבות
שלו בכנסת ומחוצה לה. יש לי סברות אחרות שבכוונה לא הבאתי אותן
לכאן מכיון שהן בגדר סברות ולא ראיות.

הי"ר ד. בר-רב-האי:

עלי להפסיק את דברי היועץ המשפטי, כי איננו
רוצים בחידוש הדיון.

ברור עתה שפניותינו לא הועילו ולא כלום.
אין להביא ראיות ממה שנכתב בעתונות - כל עתון כתב את הדברים בנוסחתו-הוא,
וגם לא היתה מסיבת עיתונאים. אינני אחראי בעד כתיבת הדברים, כשם שאינני
אחראי לזה שב"דבר" הופיעה רשימה של נואמים בישיבת אתמול. אני לא
הזכרתי כל שם. דיברתי על שתי גישות שנתגבשו כאן.

אבקש עתה מחברי הוועדה להציע הצעות:

ב. אזניה:

אני מציע:

לאחר שהיועץ המשפטי דיתר על סעיף ג' בכתב
האשמתו כלפי חבר-הכנסת לורנץ - מחליטה ועדת-הכנסת שאין בסעיפים א' וב'
של כתב האשמה הנ"ל כדי להצדיק המלצה בפני מליאת הכנסת להסיר את
חסינותו של חבר-הכנסת לורנץ.

ב. אירלסון:

אני מציעה להסיר את חסינותו של חבר-הכנסת לורנץ.

י. הררי:

אני מציע לנסח את הצעתה של חברת-הכנסת אירלסון
כך: ועדת-הכנסת אינה רואה כל נימוק שלא להענות
לבקשתו של היועץ המשפטי ומציעה לכנסת להסיר את חסינותו של חבר-הכנסת
לורנץ בקשר לתביעה הנ"ל.

י. בן-אהרן:

אני מציע להוסיף להצעת חבר-הכנסת אזניה, שהוועדה
מדגישה שחברי-כנסת חייבים בשמירה קפדנית ביותר
על חוקי המדינה, יהיו אפילו בעלי אופי טובי ופורמאלי בלבד.

אוסף כמה טלים של נימוק. הוועדה אינה צריכה
לזכות את חבר-הכנסת לורנץ מבחינה פורמאלית והיא צריכה לקבוע שהיה בדבר
הזה דבר שאינו מציח את הדעת. אינני רוצה לעשות את זה באופן ישיר, אבל
חשוב שהדבר הזה ייאמר, וממסקנה זאת שאיננו מסירים את החסינות יש בה
משום אזהרה לעצמנו.

ע. סימון:

אני מתנגדת לתוספת זו.

ס. ב. שרון:

הנני פונה לחבר-הכנסת בן-אהרן שלא יציע הצעה
זו להצבעה. אין הוועדה הזאת צריכה לקבוע אם
חבר-הכנסת לורנץ עבר עבירה, כי כפי שכבר אמרנו אתמול זהו תפקידו של
בית-המשפט.

ע. מימון:

לדעתי יש טעום בזיון בפרסום אזהרה לחברי-הכנסת בלבד. אם מזהירים - יש להזהיר את כל האזרחים במדינה.

הרבי. מ. לוי:

יש להוסיף בהצעת חבר-הכנסת אזניה, כי האשמות א' וב' הן לכל היותר עבירות טכניות.

היו"ר ד. בר-רב-האי:

אני מעטיר להצבעה את שתי ההצעות. אך תחילה נצביע את התוספת של חבר-הכנסת בן-אהרן.

י. בן-אהרן:

אני מסיר את הצעתי.

הצבעה

- בעד הצעת חבר-הכנסת ב. אזניה - 12
- בעד הצעת חברי-הכנסת י. הררי -
- ב. אידלסון - 4
- נמנעו - 2

הרחל ש

לאחר שהיועץ המשפטי ויתר על סעיף ב' בכתב האשמתו כלפי חבר-הכנסת ש. לורנץ מחליטה ועדת-הכנסת שאין בסעיפים א' וב' של כתב האשמה הנ"ל כדי להצדיק הטלחה בפני מליאת הכנסת להסיר את חסינותו של חבר-הכנסת ש. לורנץ.

י. אורי:

מכיון שהצבעתי בעד הצעתו של חבר-הכנסת אזניה, עלי להודיע שלא שיליתי את דעתי שעל כל אשמה פלילית של חבר-כנסת, ביחוד חבר-הכנסת לורנץ - הוא צריך בעצמו להוריד את חסינתו. אם אין לו אומץ-הרוח לעשות זאת - צריכה ועדת-הכנסת לעשות כן. ביחוד אני יכול לדרוש את זה מאנשים דתיים: על כל דבר פשט, על שור, על חמור - כי הוא זה, את אשר ירשיעון, ירשיעון.

אני בדעה שכך צריך להיות, ואני אף מרחיק-לכת וטוען שיש להסיר את כל החסינות בענין זה. אבל התחשבתי עם 3 גורמים אלה: א. שהדבר הוא פורמאלי לדעת כולם; ב. שזהו המקרה הראשון שהובא בפנינו; ג. גורם פרטי שאני מחשיב אותו מאד, של חבר-הכנסת לורנץ. מתוך כך הצבעתי יחד עם חבר-הכנסת אזניה.

ע. מימון:

אני השתמשתי בהזדמנות זו כדי להפגין את התנגדותי לכל החסינות של חברי-הכנסת. חבר-כנסת אינו צריך להיות מחוסן מפני משפט. אין זה נאה שחברי-הוועדה לא הצביעו בעד הסרת החסינות.

ס. ב. שרון:

לאחר מה שנתברר כאן, היתה טעות מצדו של היועץ המשפטי, אך מכיון שהוא פנה אלינו - הלינו צריכים להענות לבקשתו. אני חושב שנעשה עוול לחבר-הכנסת לורנץ שאין נותנים לו להופיע בפני כ"ס המשפט המקרה הזה צריך היה לבוא לבית-המשפט שיכריע אם אמנם אשם הוא או לא. אם הוא אשם - יבוא על ענשו; אם אינו אשם - יזוכה בהין, ויקבל תעודה שהוא נקי כפיים ובר-לבב. על-כן נסנעתי מהצבעה.